

METEOROLÓGIAI VILÁGNAP 2017. március 23.

Understanding clouds – Ismerjük meg a felhőket!

WMO főtitkár üzenete a Meteorológiai Világnap alkalmából

A felhők – mint természeti jelenségek – évszázadok óta megihletik mind a tudományos gondolkodást, mind a művészi képzeletet.

Több mint kétezer évvel ezelőtt Arisztotelész talán elsőként tanulmányozta a felhőket, és értekezést írt a víz körforgásában betöltött szerepükről. A felhőfizika történetének másik kiemelkedő alakja Luke Howard amatőr meteorológus volt (aki Angliában élt a XIX. század elején), és akinek a nevéhez fűződik az első felhőosztályozási rendszer kidolgozása. London területén 1801–1841-ig végzett átfogó időjárási megfigyelései alapján Howard három fő felhőfajt határozott meg: a cumulust, a stratust és a cirrust. A felhők azonosítása, leírása és elnevezése azóta is fontos eleme az időjárás és az éghajlat tanulmányozásának.

Napjainkban már tudományosan bizonyított tény, hogy a felhők létfontosságú szerepet játszanak a Föld energiamérlegének, éghajlatának és időjárásának szabályozásában, hiszen a víz körforgásának, így az egész éghajlati rendszernek a motorjai. A felhők ismerete alapvető fontosságú az időjárási helyzetek előrejelzéséhez, a jövőbeli éghajlatváltozás hatásainak modellezéséhez, valamint a rendelkezésre álló vízkészlet prognosztizálásához is.

Zene, képzőművészet és költészet

A felhők hangulati szimbolikája sok művészt megihletett világszerte, köztük költőket, zenészeket, fényképészeket is. Egyetlen példát említve: Debussy első zenekari nocturne-je a Nuages (Felhők) nevet viseli, mely egyike a zenei impresszionizmus mesterműveinek. A felhők legtöbbször a fényképészeket ejtik rabul, így közülük többen lelkesen vettek részt a Meteorológiai Világszervezet (WMO) 2017-es naptárjának elkészítésében, az idei Meteorológiai Világnap témájának illusztrálásában.

A felhők beépültek a különböző kultúrák jelképeibe és gondolkozásmódjába is. Kínában a „szerencsés felhőzet” kifejezés a mennyországot, a jó szerencsét jelenti. Több nyelven „a feje a felhőkben van”, „fellegekben jár” kifejezést arra az illetre használják, akit fantasztikus álmok és eszmék ragadnak magukkal. A modern világban „a felhő” egy alakatlan, szemmel láthatatlan térre utal, mely esőt nem hordoz, de internet erőforrásokat és digitalizált adatokat, információkat tartalmaz.

Digitalizáljunk: az Internet korszakának Atlasza

A Nemzetközi Felhőatlasz, melynek első kiadása a XIX. században jelent meg, a leghitelesebb és legátfogóbb forrás a felhők meghatározására, megismerésére. A felhők iránt rajongó, érdeklődő emberek között – nem véletlenül – legendás hírnévre tett szert. Az eredeti kiadású

atlasz részletes útmutatót, valamint számos, a felhőkről és egyéb időjárási eseményekről készült fényképlemez tartalmazott. A legutolsó, javított kiadása 30 éve jelent meg.

A Meteorológiai Világnap alkalmából egy teljesen átdolgozott és naprakész Felhőatlasz lát napvilágot 2017. március 23-án a WMO kiadásában. A megújított atlasz már egy online kiadvány. Megtalálható benne több száz felhőkép, köztük olyan felhőtípusok is, mint a volutus (hengerfelhő), a repülőgépekből származó kondenzcsík vagy az asperitas (hullámfelhő). Továbbá, más egyéb meteorológiai jelenségekről (pl. napgyűrű, hó-tornádó, jégeső) is fontos információkat tartalmaz.

A tudomány, a technológia és a fotográfia területén történt haladás ösztönözte a WMO-t, hogy felvállalja ezt az ambiciózus feladatot, s elkészítse a Felhőatlasz javított és korszerűsített kiadását. A képeket meteorológusok, a felhőzet lelkes megfigyelői és fényképészek készítették.

Az Atlasz egyben nélkülözhetetlen oktatóanyag is ahhoz a szakmai munkához, mely a meteorológiai szolgálatoknál, valamint a repülés és a hajózás területén folyik.

Az időjárás és az éghajlat jelenségeinek megértése nélkülözhetetlen az állampolgárok élet- és vagyonvédelme szempontjából, továbbá segítheti a társadalmat, hogy ellenállóbbá váljon a környezeti kihívásokkal szemben. Ezek a törekvések képezik a WMO küldetésének lényegét. A WMO alapvető célja tehát, hogy segítse a kormányzatokat abban, hogy a lehető legjobb időjárási, éghajlati, hidrológiai és környezeti információkra támaszkodhassanak a döntéshozatali folyamataikban.

